

ИЗВЕШТАЈ

о спроведеним Јавним консултацијама у вези са израдом радне верзије Нацрта стратегије за примену Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архуска конвенција) и Акционог плана

На основу члана 44. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19), Министарство заштите животне средине објављује Извештај о резултатима спроведених консултација о радној верзији Нацрта стратегије за примену Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архуска конвенција) и Акционог плана (у даљем тексту: Нацрт стратегије и акционог плана).

Изради Нацрта стратегије и акционог плана приступило се у циљу потпуног остваривање стандарда у области људских права и животне средине садржаних у три кључна стуба Архуске конвенције који се односе на: право на доступност информација о животној средини, право на учешће јавности у доношењу одлука у питањима животне средине, право на правну заштиту у питањима животне средине. Група експерата из земље коју је ангажовала организација ОЕБС је у току 2022. године припремила нову Стратегију и Акциони план за Републику Србију. Чланови тима су у том временском периоду ревидирали претходну Стратегију која је истекла, у складу са свим стратешким, законодавним и институционалним променама. У циљу израде Стратегије и акционог плана, планирано је формирање Радне групе која ће бити сачињена од представника органа и организација јавне управе и представника цивилног друштва, који би ревидирали Нацрт Стратегије и акционог плана који су израдили ангажовани експерти.

У поступку припреме Нацрта стратегије и акционог плана, Министарство заштите животне средине спровело је јавне консултације о Нацрту стратегије и акционог плана у периоду од 14. октобра – 01. новембра 2022. године, како би све заинтересоване стране биле благовремено и правилно информисане о предложеним законским решењима, чиме би се омогућило да дају и свој допринос даљем унапређењу предложених законских решења.

Текст Нацрта стратегије и акционог плана објављен је на званичној веб презентацији Министарства заштите животне средине (<https://www.ekologija.gov.rs/saopstenja/najave/javni-poziv-za-ucescje-javnosti-u-procesu-konsultacija-u-vezi-sa-izradom-strategije-za-primenu-konvencije-o-dostupnosti-informacija-ucescu-javnosti-u-donosanju-odluka-i-pravu-na-pravnu-zastitu-u-pitanjima-ziv-sredine-arhuska-konvencija-i>), а сва заинтересована лица била су у могућности да примедбе, предлоге, сугестије и коментаре доставе електронским путем.

Током јавних консултација, у периоду од 14. октобра – 01. новембра 2022. године, одржане су четири видео конференције - Јавне консултације о првој радној верзији Нацрта Стратегије за примену Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архуска конвенција) и Акционог плана, путем Зоом платформе, у периоду од 11:00 до 14:00 часова и један округли сто дана 26. октобра у седишту Министарства заштите животне средине, на којима је представљена прва радна верзија Нацрта Стратегије за примену Архуске конвенције и акционог плана. Министарство заштите животне средине је одржало четири видео конференције и округли сто о првој радној верзији Нацрта Стратегије и Акционог плана у сарадњи са мрежом Архус центара у Републици Србији а под покровитељством Мисије ОЕБС-а у Србији.

Почетак сваке видео конференције и округлог стола био је резервисан за обраћање госпође Оливере Зуровац Кузман, саветнице за питања заштите животне средине испред Мисије ОЕБС-а у Србији. Госпођа Оливера Зуровац Кузман је направила осврт на почетке примене Архуске конвенције у Србији, почев од доношења прве Стратегије 2011. године и на то шта је до сада урађено у оквиру мреже Архус центара у Србији. Госпођа Кузман је нагласила да Мисија ОЕБС-а остаје партнер у пружању подршке и у наредном периоду да се настави консултативни процес.

Након уводног обраћања уследило је представљање разлога доношења Стратегије и Акционог плана за примену Архуске конвенције за период 2022-2030, од стране Тине Јањатовић, националног фокал поинта за Архуску конвенцију, испред Министарства заштите животне средине. Поред тога што је направила осврт на то шта је урађено у претходном периоду када је у питању примена Архуске конвенције у Србији, Тина Јањатовић је представила структуру самог документа Стратегије и новине у односу на претходну стратегију. Општи циљ Стратегије је стварање услова за потпуно остваривање стандарда у области људских права и животне средине. Поред општег циља Стратегијом су дефинисани и специфични циљеви који се могу пронаћи у Радној верзији Стратегије.

Присутнима су се обратили и чланови експертског тима за израду Стратегије и Акционог плана за примену Архуске конвенције и то мр Гордана Петковић која је говорила о правном оквиру имплементације доступности информација и правне заштите у области животне средине. Мр Дејан Лекић је направио осврт на примену савремених информационих технологија у имплементацији првог стуба Архуске конвенције – доступност информација у области животне средине, као и на резултате на овом пољу постигнуте у претходном периоду.

Посебан део излагања био је намењен теми о учешћу јавности у доношењу одлука у питањима животне средине, коју је представио члан експертског тима за израду Стратегије и Акционог плана за примену Архуске конвенције Мирко Поповић, програмски директор, Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину. Јавност је препозната као чувар права која штити Архуска конвенција, те се у Стратегији предвиђају посебне мере које обезбеђују учешће јавности у доношењу одлука које се тичу заштите животне средине. Мр Бојан Цвијић је изложио финансијске аспекта примене Стратегије и Акционог плана, неопходна финансијска средства и структуру извора финансирања, динамику инвестиционих активности и финансијски најзначајније активности Стратегије и Акционог плана.

У периоду од 24. новембра до 2. децембра, у организацији Сталне конференције градова и општина, одржана су три вебинара на тему “Зелени савети – обавезе, могућности и изазови” којима је присуствовало 45 учесника из 37 јединица локалне самоуправе (ЈЛС). Представници градова и општина су током вебинара добили сугестије и предлоге за наставак рада Зелених савета као јединог институционалног механизма који обезбеђује континуирано учешће свих заинтересованих актера локалне заједнице у планирању, одлучивању и спровођењу програма и планова у области заштите животне средине на локалу. Током вебинара је Тина Јањатовић, национални фокал поинт за Архуску конвенцију, испред Министарства заштите животне средине, представницима локалне самоуправе представила Стратегију и Акциони план за примену Архуске конвенције.

Као резултат спроведених јавних консултација, Министарству заштите животне средине достављени су коментари, примедбе и сугестије у циљу сачињавања овог извештаја.

Јавним консултацијама о првом Нацрту закона присуствовали су представници државних органа и организација, привредних субјеката, удружења и друга заинтересована лица у области заштите животне средине:

1. Министарство заштите животне средине;
2. Агенција за заштиту животне средине;
3. Градска управа Суботица – служба за заштиту животне средине и одрживи развој;
4. Удружење „Центар модерних вештина”;
5. Неформална мрежа Зелена столица;

6. Савез еколошких удружења „Зелена листа Србије”;
7. Удружење „Друштво младих истраживача Бор”;
8. Удружење „Грађанска читаоница Европа”;
9. Удружење грађана „Village”;
10. Удружење „Еко клуб - Зелени путокази Рашка”;
11. Одред извиђача „Завичај 1093” Врање;
12. Европски покрет у Србији-Ваљево;
13. Експерска мрежа „Green loop”;
14. Београдска отворена школа;
15. Регионали Архус центар Суботица;
16. Удружење E-sigurnost;
17. Удружење „UNEKOOP”;
18. Удружење „Локална Агенда 21 за Костолац - Општина”;
19. Адвокат Александра Гуцулић;
20. Унија еколога „UNESCO”;
21. Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом Града Новог Сада;
22. Удружење „Млади истраживачи Србије”;
23. Фондација БФПЕ за одговорно друштво;
24. „Zijin Corper” д.о.о;
25. Удружење „Архус центар Нови Сад”;
26. Удружење „Архус центар јужне и источне Србије”;
27. Удружење „Архус центар Крагујевац”;
28. Удружење „Центар за екологију и одрживи развој”;
29. ЈКП „Чистоћа и зеленило” Суботица;
30. ЈП „Палић-Лудаш”;
31. „Регионална депонија” д.о.о. Суботица;
32. Регионална агенција „Панонрег”;
33. Фондација за истраживање и развој, безбедност хране и еко здравље;
34. Унија послодаваца Војводине;
35. Студентски центар Нови Сад;
36. Удружење „Чепом до осмеха”;
37. Удружење „Зелени сад”;
38. Удружење „Архус центар Нови Београд”.

Коментаре, примедбе и сугестије доставили су:

1. Бранислав Шарчевић, заинтересовано лице;
2. Жика Рех, Градска управа Суботица – Служба за заштиту животне средине и одрживи развој;
3. Милош Ђајић, Центар модерних вештина и неформална мрежа Зелена столица;
4. Јелена Кукољ, Одељење за климатске промене и стратешко планирање, Министарство заштите животне средине;
5. Сузана Милутиновић, Одсек за заштиту од великог хемијског удеса, Министарство заштите животне средине;
6. Верица Ђурчић- Пантелић, Група за промоцију родне равноправности, укључивања особа са посебним потребама и интеграције маргинализованих друштвених група у процесе заштите животне средине, Одељење за сарадњу са јединицама локалних самоуправа, Сектор за управљање животном средином, Министарство заштите животне средине;
7. Зоран Вељковић, Одељење за процену утицаја пројеката и активности на животну средину, Министарство заштите животне средине;

8. Мирослав Тошовић, Одељење за процену утицаја пројеката и активности на животну средину, Министарство заштите животне средине;
9. Драган Ранђеловић, удружење „Друштво младих истраживача Бор”;
10. Ненад Николић, „Локална Агенда 21 за Костолац - Општина”.

У наставку дајемо одговоре на пристигле коментаре, примедбе и сугестије.

Бранислав Шарчевић, заинтересовано лице

Примедба-коментар	Одговор
<p>Општи коментар: Уводни део је веома добар, на први поглед опширан, али у суштини битан. Указује на приоритете. Можда би у предлогу Стратегије било потребно више пажње посветити примарној сврси-захтеву ове конвенције (како стоји у самом уводу) а то је „потреба да се подацима везаним за животну средину управља на транспарентан начин и да се информације учине доступним цивилном сектору и представницима свих релевантних заинтересованих страна, те да им се дозволи да учествују у формулисању политике и поштује њихово право на живот у здравој животној средини”.</p> <p>Овај стратешки документ требао би бити :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инструмент за заштиту животне средине, и значајан алат за унапређење и промовисање демократије. • Инструмент за реализацију основних циљева Конвенције о приступу информацијама, праву јавности да учествује у доношењу одлука везаних за животну средину и приступ правосуђу у случају када су два претходна права повређена. У предлогу Стратегије, на жалост, више као напомена у одељку Б9 (Удружења у Републици Хрватској и Републици Србији и оснивање Архус центара у Крагујевцу и Суботици (Република Србија)) помињу се као циљне групе грађани, представници локалних самоуправа и представници медија. Ако су циљне групе грађани, представници локалних самоуправа и представници медија, онда је приступ правосуђу у функцији реализације наведеног. • У предлогу Стратегије помиње се реформа правосуђа, и достизање стандарда у правосуђу за приступање РС ЕУ. То јесте веома важан задатак, али нисам сигуран да је тема ове стратегије! <p>У преамбули помиње се ЗАКОН о планском систему (Републике Србије). Погледајте члан 13 поменутог закона и шта треба да садржи Стратегија.</p>	<p>Општи коментар ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>

Предлог је да се визија, "односно жељено стање чијем достизању доприноси постизање општих и посебних циљева" дефинише баш како је прописано Законом о планском систему РС и основним циљевима Архуске конвенције, уважавајући интересе циљних група !

Питања:

1. Зашто је за Стратегију битно постојање удружења у Хрватској (одељак Б9)?
2. Зашто у предлогу Стратегије за примену Архуске конвенције није јасније дефинисана визија Стратегије, уважавајући чињеницу да је Конвенција инструмент за заштиту животне средине, али такође значајан алат за унапређење и промовисање демократије.
3. Наводи се да Стратегија "такође садржи принципе примене којих се треба придржавати, а повезани су са регулативом Европске уније. У плану имплементације се такође наводе активности које треба потом да уследе да би се испунили захтеви везани за Европску унију". Питање је да ли је приоритет усклађивање и примена Архуске конвенције у постојећим економским, социјалним и политичким условима у Републици Србији, па онда да следи усклађивање са ЕУ. Да ли је циљ усклађивање са прописима ЕУ из области заштите животне средине или "испуњење захтева" везаних за ЕУ ?!

Преамбула пише: На основу члана 38. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС”, број 30/18),
Влада доноси С Т Р А Т Е Г И Ј У ЗА ПРИМЕНУ КОНВЕНЦИЈЕ О ДОСТУПНОСТИ ИНФОРМАЦИЈА, УЧЕШЋУ ЈАВНОСТИ У ДОНОШЕЊУ ОДЛУКА И ПРАВУ НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ У ПИТАЊИМА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА ЗА ПЕРИОД 2023- 2032 ГОДИНА.
Треба да пише: На основу члана 10. и 38. став 1. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18),
Влада доноси С Т Р А Т Е Г И Ј У ЗА ПРИМЕНУ КОНВЕНЦИЈЕ О ДОСТУПНОСТИ ИНФОРМАЦИЈА, УЧЕШЋУ ЈАВНОСТИ У ДОНОШЕЊУ ОДЛУКА И ПРАВУ НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ У

Предлог ће бити размотрен у оквиру Радне групе.

<p>ПИТАЊИМА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ у РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ - АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА ЗА ПЕРИОД 2023- 2032 ГОДИНА</p>	
<p>Табела Б.2: Списак анализираних закона из области животне средине (Видети критеријуме селекције у Одељку Б.4) страна 25.</p> <p>Да ли је анализиран са аспекта ове конвенције Закон о шумама, Закон о дивљачи и ловству, Закон о пољопривреди и руралном развоју, Закон о националним парковима? За очекивати да горе наведени прописи имају свој значај у спровођењу Архуске конвенције.</p> <p>За ову Стратегију и те како је битан Закон о планском систему Републике Србије, па и њега треба навести. Можда ова конвенција има везу и са Законом о јавној својини, јер питање јавне својине за грађане и удружења није ништа мање важно као Закон о облигационим односима.</p>	<p>Предлог ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>
<p>4) Мера 1.3.4: Развијање јавне свести о значају примене Архуске конвенције у Републици Србији страна 113.</p> <p>У ставу 2 изостављено Министарство пољопривреде шумарства и водопривреде.</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>
<p>Мера 1.4.1 Усклађивање терминологије, закона и процедура са Архуском конвенцијом и релевантним одредбама законодавства ЕУ</p> <p>Страна 114 пише: " Извршити измене и допуне Закона о облигационим односима и Закона о основама својинско- правних односа како би се осигурало учешће заинтересоване јавности као странке у грађанском поступку. У том циљу неопходно је формирање Радне групе која би припремила нацрте измена и допуна Закона о облигационим односима и Закона о основама својинско- правних односа. Наведеном активношћу ће се допринети побољшању заштите животне средине."</p> <p>Законом о облигационим односима "уређују се облигациони односи који настају из уговора, проузроковања штете, стицања без основа, пословодства без налога, једностране изјаве воље и других законом утврђених чињеница." У Одсеку 5 одговорност за штету од опасне ствари или опасне делатности регулисано је на задовољавајућу начин.</p> <p>Можда би било корисно зарад професионалне коректности урадити кратко образложење зашто је потребно извршити измене и допуне Закона о облигационим односима и Закона о основама својинско- правних односа како би се осигурало учешће</p>	<p>Предлог ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>

<p>заинтересоване јавности као странке у грађанском поступку. Постоји читав низ Закона , неки су поменути, а које треба ускладити са Архуском конвенцијом.</p>	
<p>5. Анализа предности, слабости, могућности и опасности спровођења мера из Акционог плана за спровођење Стратегије за примену Архуске конвенције у Републици Србији; страна 17. Из образложења која следи покушао сам приказати потребу да се размисли о формулацијама ове анализе и то не само у терминолошком већ и суштинском погледу.</p> <p>ПРЕДНОСТИ (тачка 3): Пише: Постојећи закони и прописи из области заштите животне средине и ГМО представљају добру основу за даље усклађивање са захтевима Архуске конвенције.</p> <p>СЛАБОСТИ (тачка 1): Пише: "Административни капацитети су недовољни (нарочито када је реч о вођењу информационог система заштите животне средине, спровођењу закона и прописа из области заштите животне средине), а постоји и мањак кадрова у институцијама надлежним за заштиту животне средине. Потребно је ојачати капацитете за примену и наметање спровођења закона."</p> <p>ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: АКО СУ ЗАКОНИ У ТАЧКИ 3 КОД ПРЕДНОСТИ ДОБРА ОСНОВА ЗА УСКЛАЂИВАЊЕ СА АРХУСКОМ КОНВЕНЦИЈОМ ОНДА ЈЕ ТАЧКА 1. КОД СЛАБОСТИ ДИСКУТАБИЛНА. Архуска конвенција је инструмент за заштиту животне средине, али такође значајан алат за унапређење и промовисање демократије. Како ћемо промовисати демократију НАМЕТАЊЕМ СПРОВОЂЕЊА ЗАКОНА! Можда је проблем хиперпродукција прописа, а не "капацитети за примену и наметање спровођења закона"? Можда је потребно јасније дефинисати визију, затим примарне и секундарне циљеве, а кроз предвиђене мере дефинисати задатке (шта, ко, где, како и зашто!)</p>	<p>Предлог ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>
<p>Опасности до којих може доћи у будућности ; страна 118 Комплексност решења може понекад одложити имплементацију. Треба направити транспарентан акциони план који предвиђа примену корак по корак да би се избегло одбијање широко дефинисаних, комплексних и захтевних задатака</p>	<p>Предлог ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>

<p>Шта значи: "Комплексност решења може понекад одложити имплементацију. Треба направити транспарентан акциони план који предвиђа примену корак по корак да би се избегло одбијање широко дефинисаних, комплексних и захтевних задатака"? Ако имате функционално решење онда је оно спроводљиво. Ауторитативне и аутократске активно (па било и корак по корак) је дисфункционално и у супротности са принципима Архуске конвенције! Образложење да то треба урадити како би се би се избегло одбијање широко дефинисаних, комплексних и захтевних задатака" је такође дисфункционално и у супротности са принципима Архуске конвенције!</p>	
<p>Страна 119; 2. Циљеви, принципи и приоритети, став 2 "Следе принципи на основу који се одређују приоритети Акционог плана у наредних неколико година "</p> <p>Наведено нису принципи већ активности! Наведене опасности и сумње изражене у предлогу Стратегије можда проистичу из чињенице да нисмо јасно дефинисали визију, поставили јасне циљеве, дефинисали мере и на основу мера задатке!</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>
<p>Страна 120 ГЛАВА VII. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ СТРАТЕГИЈЕ ЗА ПРИМЕНУ АРХУСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ И АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА Анализа ефеката активности на јавне приходе и расходе наводе се потребна инвестициона улагања улажања у "циљу техничко-технолошких и методолошких унапређења у оквиру Агенције за заштиту животне средине у чијој су надлежности послови евиденције и мониторинга стања животне средине". На страни 121 код Анализе ефеката мера на микро, мале и средње привредне субјекте имплементација Стратегије за примену Архуске конвенције видимо да неће имати користи и да неће утицати на друштвено богатство нити на његову расподелу.</p> <p>Ако нема користи од Стратегије зашто се онда инвестира!? А корист постоји! Ова Стратегија је заиста добро дошла и нужно је потребна. Ако су нам приоритети јасно дефинисани у првом реду за права грађана Републике Србије да имају приступ информацијама, праву јавности да учествују у доношењу одлука везаних за животну средину и приступ правосуђу у случају када су два претходна права повређена, онда су средства корисно</p>	<p>Предлог се не прихвата. Образложење: Овде је реч о директној „економској или финансијској” користи или трошковима које проузрокује доношење Стратегије, односно приходима или расходима за привредне субјекте који би настали као директна последица примене Стратегије. У том смислу, Стратегија нема утицај на економске користи/трошкове за привредне субјекте (микро, мала и средња предузећа) и није могуће њихово идентификовање нити квантитативна процена. Корист за друштво у целини свакако постоји.</p>

употребљена и могу амортизовати и надасве артикулисати захтеве грађана за здравом животном средином и потребом друштва и привреде да се развија.

Жика Рех, Градска управа Суботица – Служба за заштиту животне средине и одрживи развој

Примедба-коментар	Одговор
<p>Општи коментар: Стратешки документ је детаљно анализирао усклађеност са основним стандардима из члана 4 Архуске конвенције, усклађеност закона у Србији са захтевима Архуске конвенције, посебно је добро што је анализа обухватила и подзаконске акте. Препознате су поједине кључне препреке у имплементацији и дати корисни примери из праксе.</p> <p>Због оправданих препорука за побољшање имплементације Конвенције, стиче се утисак да није у довољној мери истакнут напредак у погледу побољшања консултативног процеса приликом усвајања прописа, који је евидентан и који не треба занемарити.</p> <p>За значајан број активности у акционом плану назначено је да нису потребна додатна финансијска средства за реализацију, што није реално, јер директно зависе од техничких и кадровских капацитета за спровођење.</p>	<p>Општи коментар ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>
<p>Акциони план – активност 1.2.3.5 Унапређивање вођења података, дистрибуције информација и извештавања у јединицама локалне самоуправе – ова активност је тешко спроводива без додатних средстава, кадровских и техничких капацитета.</p> <p>Образложење: успостављање информационог система треба да се изврши на централном нивоу, док јединице ЛС треба да добију јасну законску обавезу достављања података у електронски читљивом облику.</p>	<p>Предлог се не прихвата.</p> <p>Образложење: Имајући у виду да је вођење ових података и извештавање могуће коришћењем основних програма (MS Excel i Word) и не захтева додатна улагања у рачунарску опрему или програме/апликације процењено је да нису потребна додатна финансијска средства. Такође, с обзиром на обим података за евиденцију претпоставка је да нису потребна додатна запошљавања за ове потребе.</p>
<p>Акциони план – активност 1.2.3.6 Побољшање активне дистрибуције информација које се тичу животне средине од стране приватних и јавних предузећа.</p> <p>Образложење: Наводе се подстицајни механизми, без потребе за додатним финансијским средствима, што није реално.</p>	<p>Предлог се не прихвата.</p> <p>Образложење: Ова врста побољшања се састоји у бољој организацији посла и повећању професионалних капацитета што не захтева додатна финансијска средства.</p>
<p>Акциони план – активност 1.2.3.7 Побољшање доступности свих релевантних докумената на Интернету, у машински читљивом, индексираним формату</p> <p>Образложење: За ову активност неопходна су додатна финансијска средства, кадровски и технички капацитети, као и</p>	<p>Предлог се не прихвата.</p> <p>У примени већ доступних алата и софтвера. У питању су решења која су већ имплементирана, само треба проширити скупове.</p>

јасна и недвосмислена регулатива, посебно на нивоу методологије и подзаконских аката.	
Акциони план – активност 1.2.3.8 Обезбеђивање редовног објављивања извештаја. Успостављање ефикасног система за извештавање о стању животне средине (извршавање ревизије учесталости прављења интегрисаних извештаја, допуњавање годишњим извештајима о индикаторима и другим врстама извештаја или подацима доступним на Интернету који се непрестано ажурирају – индикаторима. Образложење: Као индикатор је наведен број локалних самоуправа које израђују извештаје о стању животне средине. Законом о заштити животне средине прописано је да је то обавеза Агенције за заштиту животне средине, не постоји законска обавеза израде локалних извештаја.	Предлог се прихвата.
Акциони план – у делу који се односи на побољшање законодавног оквира, посебно када је у питању стратешка процена утицаја на животну средину, уместо индикатора „усвојен закон”, требало би прецизирати које одредбе Стратегија предвиђа да морају да буду имплементирани како би се пропис ускладио са Архуском конвенцијом. Образложење: Нацрт Закона о стратешкој процени који је био на јавном увиду, ни након измена и допуна не задовољава у потпуности све критеријуме, па његово усвајање није добар индикатор	Предлог ће бити размотрен у оквиру Радне групе.
Стратегија - „Неопходно је јачање капацитета инспекцијског надзора у области заштите животне. Реализација ове активности резултираће повећањем броја инспектора заштите животне средина. Предуслов за наведену активност је да средства прикупљена на основу еколошких такси и еколошких казни буду враћена у наменске токове што ће допринети набавци опреме и обезбеђивању других материјалних средстава за рад инспектора заштите животне и повећању броја њиховог броја.” Образложење: У Стратегији било би примереније да се уместо појма „еколошке таксе”, тачно наведе о којим се (преосталим) таксама и накнадама из области заштите животне средине ради.	Предлог ће бити размотрен у оквиру Радне групе..

Милош Ђајић, Центар модерних вештина и неформална мрежа Зелена столица

Примедба-коментар	Одговор
-------------------	---------

<p>Општи коментар: Стратегија је обимна и добро је написана. Одлично је да се паралелно доноси и акциони план.</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>
<p>Увођење механизма Зелена столица у Скупштинама јединица локалне самоуправе као у Одбору за заштиту животне средине</p> <p>Посебан циљ 1.3. активност 1.3.1.6. унапређење дијалога</p> <p>Образложење: Зелена столица у Одбору за заштиту животне средине је основана 2013. године. Мрежа коју је она створила окупља преко 60 организација цивилног друштва. Потребно је да као механизам буде препозната и у акционом плану да би се обезбедио континуитет њеног рада као пример добре праксе који функционише готово читаву деценију.</p> <p>По сличном моделу потребно је успоставити механизме Зелене столице и на локалном нивоу. За сада функционише само једна Зелена столица у граду Новом Саду, док је она основана у Сремској Митровици неактивна.</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>

Јелена Кукољ, Одељење за климатске промене и стратешко планирање, Министарство заштите животне средине

Примедба-коментар	Одговор
<p>Општи коментар: Назив документа јавне политике би требало да буде усаглашен са Законом о планском систему РС („Службени гласник РС”, број 30/18) и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19).</p>	<p>Општи коментар ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>

Сузана Милутиновић, Одсек за заштиту од великог хемијског удеса, Министарство заштите животне средине

Примедба-коментар	Одговор
<p>У оквиру тачке 2.1.2 Архуска конвенција и Европска заједница, дат је преглед прописа ЕУ у којима су садржане одредбе које се односе на учешће јавности у доношењу одлука о животној средини. Између осталих, наведене су „Севесо директиве”: Директива савета</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>

82/501/ЕЕЦ (Севесо 1) која је измењена Директивом Савета 96/82/ЕЦ о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце (Севесо 2) а која је измењена и стављена ван снаге Директивом 2012/18/ЕУ Европског парламента и Савета о контроли опасности од великог удеса који укључује опасне супстанце (Севесо 3). Предлажемо да се изврши измена овог дела текста, с обзиром да је на нивоу ЕУ на снази само једна, Севесо III директива. Потпуно усклађивање националног законодавства са овом директивом ће се постићи доношењем Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце.

Верица Ђурчић- Пантелић, Група за промоцију родне равноправности, укључивања особа са посебним потребама и интеграције маргинализованих друштвених група у процесе заштите животне средине, Одељење за сарадњу са јединицама локалних самоуправа, Сектор за управљање животном средином, Министарство заштите животне средине

Примедба-коментар	Одговор
<p>Међу стратешким документима нигде нису наведене стратегије и акциони планови, који су релевантни за Стратегију за примену Архуске конвенције: Стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године; Стратегија превенције и заштите од дискриминације за период 2022. до 2030. године; Стратегија за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2022-2030. године и пратећи акциони планови, доступни на интернет страници https://www.minljmpdd.gov.rs/strateska-dokumenta.php. Неопходно је сагледати решења која та документа нуде, а која су релевантна за Стратегију за примену Архуске конвенције. С обзиром да је чланом 42. Закона о родној равноправности утврђена обавеза министарству надлежном за заштиту животне средине да приликом планирања, управљања и спровођења планова, пројеката и политика заштите животне средине спроводи поступак уродњавања – то је потребно предложена решења сагледати и са тог аспекта.</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>

Зоран Вељковић, Одељење за процену утицаја пројеката и активности на животну средину, Министарство заштите животне средине

Примедба-коментар	Одговор
<p>Општи коментар на нацрт Стратегије за примену Архуске конвенције:</p>	<p>Општи коментар ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>

Констатације и закључци у нацрту Стратегије из делокруга примене Закона о процени утицаја на животну средину, у одређеној мери су строги са јасном назнаком да је учешће јавности тј. заинтересоване јавности у поступцима процене утицаја, формалног карактера. На неколико места износе се констатације да надлежни државни органи „опструишу” учешће јавности у поступцима, што јасно сугерише да се поступци процене утицаја на животну средину, гледано по свим нивоима одлучивања, не спроводе у потпуности у складу са Законом о процени утицаја на животну средину, често уз кршење одредби Архуске конвенције.

Закон о процени утицаја на животну средину је 17 година у примени, од 2005 године. У то време у највећој могућој мери је био усклађен са актуелном Директивом ЕУ за процену утицаја на животну средину и Архуском конвенцијом. То је био први закон у држави који је омогућио да се јавност и заинтересована јавност укључују у поступке доношења решења, и то оглашавањем захтева у средствима информисања, подношењем коментара и мишљења у вези одређеног пројекта, разматрањем коментара и мишљења од стране надлежног органа и обавештавањем о прихватању или одбијању истих, омогућавањем права жалбе на првостепена решења па до покретања и вођења управног спора.

Од самог почетка, тај аспект Закона који се односи на Архуску конвенцију је врло хетерогено примењиван у Републици Србији, обзиром да је ступањем на снагу закона, 200 јединица локалних самоуправа преко ноћи добило поверене послове на примени закона и где највећи број јединица локалне самоуправе није имао стручне и техничке капацитете за адекватну примену закона. Ситуација у последњих 10 година јесте квалитативно боља у односу на 2005. годину и почетак примене Закона, с тим да има простора за побољшање, чему теже сви заинтересовани чиниоци – Министарство заштите животне средине, покрајински секретаријат, локалне самоуправе, цивилни сектор, међународне организације, удружења привредника.

У међувремену израђен је Нацрт новог закона о процени утицаја на животну средину и о истом спроведене јавне консултације и јавна расправа. Циљеви нацрта Стратегије су у највећој мери садржани у том нацрту.

Препорука: Изменити текст нацрта Стратегије, у делу где се коментарише делокруг примена Закона о процени утицаја на животну средину у складу са горе наведеним генералним коментаром.

Мирослав Тошовић, Одељење за процену утицаја пројеката и активности на животну средину, Министарство заштите животне средине

Примедба-коментар	Одговор
<p>1. Стратегија се првенствено односи на стари (важећи) Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину (СПУ), али се на појединим местима помиње и нови Закон о СПУ, који је у завршној фази израде. Нови Закон о СПУ је у потпуности усклађен са СЕА Директивом и Законом о планском систему.</p> <p>Потребно је Стратегију урадити у складу са новим Законом о СПУ</p> <p>2. Када је у питању назив Планских документа за којих се спроводи СПУ треба имати у виду следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Законом о планском систему прописана су следећа документа:<ol style="list-style-type: none"> а) Документа развојног планирања (план развоја, урбанистички план, просторни план, ППРС) и б) Документа јавних политика (стратегија, програм, концепт политике и акциони план). • Стратегијом за примену Архуске конвенције наводе се политике, планови и програми у вези са заштитом животне средине. Наведени документи су вероватно и сви они за које се спроводи СПУ. • Закон о СПУ и СЕА Директива наводе планове, програме, стратегије и основе из различитих сектора (члан 5. Закона о СПУ), којима се успоставља оквир за пројекат за које се израђује процена утицаја. <p>Потребно је ускладити све термине</p> <p>3. У појединим деловима Стратегије за примену Архуске конвенције, у делу који се односи на Учешће јавности у доношењу одлука које се тичу животне средине, дати су поједини нетачни подаци о Закону о СПУ:</p>	<p>Предлози ће бити размотрени у оквиру Радне групе.</p>

- Најважнији налази (тачка 3. стр.52) - наведено је да нису предвиђене процедуре за учешће јавности у поступку давања сагласности на извештај о СПУ.

Члановима 19, 20, и 22. предвиђено је учешће јавности у поступку давања сагласности на извештај о СПУ.

- Табела Б.6: Учешће јавности - Усаглашеност закона РС са захтевима Архуске конвенције (стр. 61 тачка 7.1). Није тачна дефиниција члана 5. Закона о СПУ којим се наводи да је могуће за планове и програме из тачке 5.1 Закона о СПУ донети одлуку о неприступању изради СПУ. За наведене планове и програме обавезна је израда СПУ.

Потребно је текст Стратегије усагласити са Законом о СПУ

Драган Ранђеловић, удружење „Друштво младих истраживача Бор”

Примедба-коментар	Одговор
<p>У глави 1. Увод 1. Разлози за доношење Стратегије за примену Архуске конвенције, само у једној полуреченици на крају трећег пасуса наводи се да је између осталог разлог за доношење Стратегије »демократизација осмишљавања политике«. Сматрамо да ово није довољно прецизно и да овај разлог треба проширити јер се ради о томе да су битно проширене могућности учешћа јавности у доношењу одлука, и то не само кроз проширење могућности информисања већ пре свега кроз разраду бројних процедура учешћа јавности, посебно организација цивилног друштва, у креирању и спровођењу јавних политика уопште, па и у области животне средине.</p> <p>У глави 1. Увод 2. Реализација мера и активности Стратегије за примену Архуске конвенције за период 2011-2022, наведен је само један документ од значаја за учешће јавности у одлучивању о животnoj средини - Правилник о смерницама добре праксе за остваривање учешћа јавности у припреми нацрта закона и других прописа и аката („Службени гласник РС”, број 51/19). Сматрамо да треба навести и друга значајна документа која обезбеђују спровођење другог стуба Архуске конвенције – учешће јавности у одлучивању о животnoj средини. То су:</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>

<p>Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19) (Републички секретаријат за јавне политике обавестио је јавност да је започео са процесом израде Предлога уредбе о методологији управљања јавним политикама и Предлога уредбе о анализи ефеката прописа које ће заменити претходну Уредбу)</p> <p>Уредба о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 117/21)</p> <p>Одлука о успостављању портала „е-Консултације” („Службени гласник РС”, број 62/21)</p> <p>Посебни документи о учешћу организација цивилног друштва: Закључак о усвајању Смерница за укључивање организација цивилног друштва у радне групе за израду предлога докумената јавних политика и нацрта, односно предлога прописа: („Службени гласник РС”, бр. 8/20 и 107/21)</p> <p>Закључак о утврђивању Смерница за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа: („Службени гласник РС”, број 90/14).</p>	
<p>Потребно је у ГЛАВИ III. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И GAP АНАЛИЗА, допунити наслов Усклађеност закона у Србији са захтевима Архуске конвенције следећим:</p> <p>Усклађеност закона и појединих подзаконских аката у Србији са захтевима Архуске конвенције.</p> <p>У табели Б.2: Списак анализираних закона из области животне средине, тачку 20. Закон о планском систему Републике Србије допунити:</p> <p>Закон о планском систему Републике Србије и подзаконска акта о методологији учешћа јавности у одлучивању</p> <p>Све то разрадити у делу 3. Учешће јавности у доношењу одлука које се тичу животне средине.</p> <p>Образложење: Сматрамо да је неопходно проширити анализу са неколико подзаконских аката који проистичу из Закона о планском систему а односе се на процедуре учешћа јавности, а посебно организација цивилног друштва, у процесу креирања прописа и докумената јавних политика.</p> <p>На страни 62 само једном реченицом наведено је да су „детални аранжмани за учешће јавности у поступку израде докумената</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>

<p>јавних политика уређени, поред закона, и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика“, као и пар речи о Уредби о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине.</p>	
<p>У тачки 7. Учешће јавности које се односи на планове, програме и политику у вези са животном средином, на страни 63. Наведена је оцена: „У јуну 2021. Влада Србије је донела одлуку о установљавању портала „еКонсултације” са циљем да се јавности омогући учешће у процесу припреме и усвајања докумената јавних политика и прописа електронским путем. Портал је након 6 месеци пуштен у рад али се ефекти још нису показали у пракси.“</p> <p>Такође на страни 51., 3. Учешће јавности у доношењу одлука које се тичу животне средине, Најважнији налази, наводи се само оцена „У јуну 2021. године Влада Србије донела је одлуку о установљавању портала „еКонсултације”, који је саставни део портала е-управа, са циљем да се јавности омогући да електронским путем учествује у процесу припреме и усвајања докумената јавних политика и прописа. Међутим, портал је постао доступан јавности тек половином децембра 2021. године” без детаљније оцене које се све могућности пропуштају.</p> <p>Сматрамо да треба дати опис које све могућности нуди овај портал за унапређење читаве процедуре креирања јавних политика уз учешће јавности.</p> <p>Посебно навести овај портал у Анексу 5 „Елементи Националног система заштите животне средине доступни на Интернету и друге базе података релевантне за примену Архуске конвенције у Републици Србији.”</p> <p>Образложење: Портал нуди могућности учешћа од најранијих фаза креирања јавних политика, евидентирања свих предлога, иницијатива јавности и резултата који су проистекли од њих. Више о овим могућностима и проблемима развоја овог система треба да да Републички секретаријат за јавне политике, а налази се и у Одлуци о успостављању портала „е- Консултације” („Службени гласник РС”, број 62/21).</p> <p>Ово је у складу и са делом „Принципи на основу који се одређују приоритети Акционог плана у наредних неколико година” на страни 119, посебно са принципом „Настојати да се одржи корак са развојем електронских система.</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>

<p>У тачки 7. Учешће јавности које се односи на планове, програме и политику у вези са животном средином, 7.1. допунити наслов колоне тако да гласи „Усклађеност закона и подзаконских прописа са одредбама Архуске конвенције” и допунити задње реченице о оцени законских решења о учешћу удружења грађана на основу постојећих смерница и уредби Владе РС.</p> <p>Ово важи и за тачку 8.1.</p> <p>Образложење: Навести захтеве и могућности следећих прописа:</p> <p>Закључак о усвајању Смерница за укључивање организација цивилног друштва у радне групе за израду предлога докумената јавних политика и нацрта, односно предлога прописа („Службени гласник РС”, бр. 8/20-24, 107/21-18)</p> <p>Закључак о утврђивању Смерница за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа („Службени гласник РС”, бр. 90/2014-6).</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>
<p>На страни 66, у пасусу који почиње реченицом „Сарадња са удружењима и са јавношћу је од кључне важности за примену Архуске конвенције” потребно је детаљније описати могућности које су створене Смерницама Владе Србије, на пример о нивоима учешћа ОЦД у процесима доношења прописа (партнерство као најразвијенији ниво коме се тежи) или избору представника ОЦД у радне групе</p> <p>Образложење: Оценити могућности које су дефинисане:</p> <p>Смерницама за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа и Смерницама за укључивање организација цивилног друштва у радне групе</p>	<p>Предлози ће бити размотрени у оквиру Радне групе.</p>
<p>У делу „Критеријуми селекције за анализу усклађености закона у Републици Србији са захтевима Архуске конвенције” на страни 75. потребно је преформулисати садржај тачке 2. која почиње са „2. Подзаконски прописи су делимично укључени...” и укључити више у анализу подзаконске прописе који се директно односе на учешће јавности.</p>	<p>Предлози нису у потпуности прецизирани и биће размотрени у оквиру Радне групе.</p>
<p>У делу УДРУЖЕЊА на 85. страни потребно је навести мере које је предузимала Влада РС усвајајући смернице за укључивање удружења у процес доношења прописа и учешће представника удружења у радним групама</p> <p>Ово посебно у Анексу 4.</p>	<p>Предлози ће бити размотрени у оквиру Радне групе.</p>
<p>У „Мери 1.3.1: Усклађивање закона, процедура и праксе учешћа јавности у доношењу одлука у питањима животне средине” где се</p>	<p>Предлози ће бити размотрени у оквиру Радне групе.</p>

<p>на стр. 111 говори о потреби доношења подзаконских аката који би обухватили и анализу ефеката сматрамо да треба извршити усаглашавање са већ постојећом Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика (која нажалост није посебно анализирана у радном тексту Стратегије).</p> <p>Образложење: Као што је већ напоменуто покренута је и процедура замене ове Уредбе са две посебне уредбе о методологији управљања јавним политикама и уредбе о анализи ефеката прописа које ћа заменити претходну Уредбу.</p>	
<p>У делу 5. Анализа предности, слабости, могућности и опасности спровођења мера из Акционог плана за спровођење Стратегије за примену Архуске конвенције у Републици Србији треба додати следеће:</p> <p>► Предности:</p> <p>-Посебно су разрађени поједини прописи за учешће удружења у процесима одлучивања о животној средини</p> <p>► Могућности које је потребно искористи у будућности:</p> <p>-Јачање улоге удружења, посебно путем њиховог умрежавања.</p> <p>Образложење: Влада је усвојила посебне смернице за учешће ОЦД и Стратегију стварања повољних услова за деловање ОЦД.</p> <p>Удружења настоје да удруживањем и повезивањем у мреже ојачају своје капацитете.</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>
<p>У глави V. МЕХАНИЗМИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА И НАЧИН ИЗВЕШТАВАЊА О РЕЗУЛТАТИМА</p> <p>СПРОВОЂЕЊА потребно је на стр. 120 навести међу носиоцима активности на спровођењу Архус конвенције и Министарство за људска, мањинска права и друштвени дијалог које је одговорно за јачање опште улоге удружења грађана.</p> <p>Образложење: Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог преузело је улогу наикадашње Канцеларије за невладине организације и удружења које имају важну улогу у реализацији Архуске конвенције. На пример ово Министарство има директну улогу у избору представника ОЦД у радне групе итд.</p> <p>У Анексу 4. већ је наведена важна улога овог Министарства.</p>	<p>Министарство за људска, мањинска права и друштвени дијалог је у глави V. МЕХАНИЗМИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА И НАЧИН ИЗВЕШТАВАЊА О РЕЗУЛТАТИМА СПРОВОЂЕЊА наведено међу носиоцима мера предвиђених Стратегијом и Акционим планом за спровођење Стратегије за примену Архуске конвенције</p>
<p>У Анексу 4. и на стр. 120 у Глави V потребно је навести Републички секретаријат за јавне политике јер он има важну улогу у креирању</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>

<p>методологије учешћа јавности у креирању и спровођењу јавних политика уопште, па и у домену животне средине.</p> <p>Образложење: Републички секретаријат за јавне политике делује у кључној области спровођења Архуске конвенције а то је други стуб учешћа јавности у одлучивању о животној средини. Овај Републички секретаријат је већ поменути у Акционом плану као одговоран за реализацију појединих мера (на пример мера Акционог плана 1.3.1.2 Израда анализе ефеката примене Закона о ПУЖС и СПУЖС)</p>	
<p>Смтрамо да у Акционом плану мера „1.2.2.4 Формирање „зелених савета” или сличних механизма у циљу размене мишљења и информисања о питањима која се тичу заштите животне средине на локалном нивоу у већини јединица локалне самоуправе” не спада само у стуб информисања већ пре свега у стуб учешћа јавности у одлучивању о животној средини. Меру пребацити у део о учешћу јавности у одлучивању.</p> <p>Образложење: У протеклом периоду зелени савети и слични облици били су и облик учешћа јавности у одлучивању те их треба даље развијати у том правцу, а не само као сегмент информисања</p>	<p>Предлог ће бити размотрен у оквиру Радне групе.</p>

Ненад Николић, „Локална Агенда 21 за Костолац - Општина”

Примедба-коментар	Одговор
<p>Општи коментар: Документ је препун неистина и није у складу са САДАШЊИМ ТРЕНУТКОМ, НИ СА ЕУ ПРОПИСИМА НИ СА ПРОПИСИМА УН, СВЕТСКЕ БАНКЕ, ММФ-А,... самим тим у самом старту постаје ирелевантан и није га могуће користити као стратегију.</p> <p>Самим тим овај документ као и раније извештаје можемо да сматрамо да је већим делом ЋУБРЕ (не у смислу отпада. Јер да је отпад, такав би могао да се рециклира и нешто корисно од њега направити), а овако је исти направљен ради прања биографија особа који су биле задужене за имплементацију ове конвенције.</p> <p>Претходно је написано из разлога што је у међународним оквирима, дошло до значајних позитивних измена у примени Архуске конвенције, коју данас у пословном свету можемо подвести под</p>	<p>Предлози ће бити размотрени у оквиру Радне групе осим увредљивих констатација.</p>

ЕСГ стандард (Еколошко, Друштвено, Управљачки), који је у ЕУ већ обавезан извештај.

И ако је сама Архуска конвенција, је осмишљена тако што би омогућила обавезу дијалога између грађана и “власти”, како би се смањила могућност корупције доносилаца одлука. Управо из овог разлога Архуска конвенција никада није имплементирана у Републици Србији. (На линковима ћете наћи управо текст о стварној имплементацији Архуске конвенције, тачније како је сарадњом НВО и инспекцијских органа МЗЖС дошло до спречавања отуђења новца из Буџета, Града Пожаревца и Републике Србије. (<https://boom93.rs/projekti/eko-patrola/obilaznica-koja-se-gradivise-od-12-godina/>
https://www.b92.net/info/vesti/index.php?uuu=2017&mm=10&dd=10&nav_category=16&nav_id=1312607)

У тексту Стратегије се спомињу нерелевантне невладине организације (ГОНГ), које су у преходном периоду “довођене”, како би се доказала сарадња између власти и грађана.

Стратегијом би требало расформирати и Архуске центре који нису ништа друго него реликти политиканског деловања Демократске Странке, а сами нису формиран у складу са основним ОСЦЕ пројектом. Из тог разлога Архуски центри нису радили на развоју комуникације између грађана и “власти”, већ својим неким измишљеним пословима и “едукацијом” услед чега имамо константне проблеме на релацији грађани-власт- инвеститор (у последње време узео пример пројекат Јадар и Шодрош)

И на крају интересантно је како у Стратегији није стављено развој инспекцијских органа који су кључни у нашем правосудном систему, који је у прекршајним и кривичним поступцима пред судом кључни чинилац, који са једне стране заступа интересе грађана а са друге стране разуме судске процедуре (ПОСТОЈИ САМО У АКЦИОНОМ ПЛАНУ).

У Стратегији су већим делом грађани орјентисани на парничне тужбе и употребу адвоката и ангажовање стручњака са стране што ће даље поскупљавати тужбе грађана и онемогућавати њихов приступ тражења правде пред судом.

<p>И на крају бих додао да нема потребе да се цела прича оптерећује доступношћу информацијама, из разлога што Служба повереника за информације од јавног значаја и заштите података о личности одлично ради, а сада има и могућност да директно казни буџетког корисника са 20% одбијања средстава уколико се не понаша у складу са прописаним позитивним законима Републике Србије.</p> <p>Такође је потребно избацити тзв. Екорегистар, из разлога што је заснован на линковима ка документима а не ка самим документима. Самим тим је неупотребљив уколико са друге стране држалац документа једноставно пребаци линк на празну страну.</p> <p>И на крају ова верзија документа под називом С Т Р А Т Е Г И Ј А ЗА ПРИМЕНУ КОНВЕНЦИЈЕ О ДОСТУПНОСТИ ИНФОРМАЦИЈА, УЧЕШЋУ ЈАВНОСТИ У ДОНОШЕЊУ ОДЛУКА И ПРАВУ НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ У ПИТАЊИМА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА ЗА ПЕРИОД 2023- 2032 ГОДИНА, са Акционим планом је наставак коруптивне стратегије из ранијег периода. У њему још увек није уписано да не постоји одговорност појединца или организације за штету учињену животnoj средини, те као такав представља Greenwashing документ и тако ће бити виђен од стране релевантних организација и донатора. Што ће код њих стварати додатне недоумице и осећаје могуће корупције и прања новца (што се и данас ради на пројектима).</p>	
<p>Предлог Закона о приступању Архуској конвенцији написан је 2007. непосредно после Министарске конференције “ЕfЕ” 2007. од стране НВО Локална Агенда 21 за Костолац – ОПШТИНА, која је и водила НВО сектор везан за Архуску конвенцију на Министарској конференцији ЕФЕ2007.</p> <p>Образложење: Ово је важно из разлога што је ово први написани Предлог закона од стране еколошке НВО који је усвојила Влада Србије. Иначе коаутор на предлогу закона је Канцеларија повереника за доступност информација и заштиту података о личности.</p>	<p>Предлог се не прихвата.</p> <p>Није јасно наведено у чему се коментар или примедба односи на Нацрт стратегије за примену Архуске конвенције.</p>
<p>Изабацили целокупан пројекат метарегистра Еко регистра.</p> <p>Образложење: Екорегистар није заснован на сопственој бази податка већ на линковима који већим делом воде на неке леве</p>	<p>Предлог се не прихвата.</p> <p>Образложење: Екорегистар је доступан у електронском облику на интернет презентацији Агенције за заштиту животне средине и представља базу података и портал ка постојећим базама</p>

<p>стране које организују вебсајт даваоца информација према својим нахођењима.</p>	<p>и документима са информацијама из области животне средине. Екорегистар садржи информације у поседу надлежних министарстава и других државних институција, општинских и градских управа за животну средину, заштићених природних добара и управљача, привредних субјеката и невладиних организација, а основни циљ израде Екорегистра је да се јавности омогући лак, брз и једноставан приступ информацијама о животној средини и унапреди њихова општа доступност. Екорегистар је постављен као поддомен вебсајта Агенције за заштиту животне средине.</p>
<p>Изабацили сегменте са ГОНГ-ом (владиним невладиним организацијама). Образложење: Употреба владиних невладиних организација јасно указује на корупцију унутар система и пасивизирање других организација које заиста раде на заштити животне средине.</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>
<p>Изабацили тзв . Архуске Центре из стратегије. Образложење: Тзв. Архуски центри су настали као реликт владавине Демократске Странке и служе за пасивизацију еколошког НВО сектора. Они су “формирани” од стране ОСЦЕ или са њиховим благословом, али нису формиран на основу оригиналног пројекта ОСЦЕ већ према партиократским параметрима тог тренутка , а све са циљем заштите инвеститора. Доласком ЕСГ стандарда ова накарадна инсттуција губи сваки смисао.</p>	<p>Предлог се не прихвата. Образложење: Не постоје утемељени основи за наведену тврдњу.</p>
<p>Изабацили причу о доступности информација или је минимизирати. Образложење: Канцеларија Повереника за доступност информацијама и заштиту података о личности ради одлично тако да у суштини нема проблема са овим делом. Нарочито сада када може да казни директно буџетског корисника уколико не преда информације.</p>	<p>Предлог се не прихвата. Образложење: Није јасно наведено које делове Нацрта стратегије треба избацити а који се односе на део о доступности информација, односно првог стуба Архуске конвенције.</p>
<p>Слобода медија. Образложење: У суштини Република Србија нема слободне медије већ деценијама. Већина медија су ПР службе разних интересних група и као такве преносе информације у вези са пројектима у складу са ИНТЕРЕСИМА ИСТИХ. Овај “рат” информацијама се нарочито повећава сада пошто имамо све већи утицај ЕСГ стандарда на пословање како предузећа, државних управа и локалних самоуправа тако и на саме домаће и стране финансијске организације</p>	<p>Предлог се не прихвата. Није јасно наведено у чему се коментар или примедба односи на Нацрт стратегије за примену Архуске конвенције.</p>
<p>ЕСГ стандард. Образложење: Већ данас је обавеза извештавања свих организација како у ЕУ тако и ван ње. Многи пројекти су управо из ових разлога већ заустављени у Републици Србији (Јадар, Линг Лонг-Зрењанин) и ако “власти” не разумеју шта се у стварности десило. Како овај стандард све више утиче и на одлуке финансијских институција,</p>	<p>Предлог се не прихвата. Није прецизирано у чему се састоји коментар или примедба на Нацрт стратегије за примену Архуске конвенције.</p>

<p>веома је важно направити стратегију успостављања истих у оквиру ове стратегије.</p>	
<p>Greenwashing и борба против њега. Образложење: Ово ће бити најтежи и најзначајнији део нове стратегије из разлога што се МЗЖС и ГОНГ окупљен око Архуских Центара управо бавио овим делатностима.</p>	<p>Предлог се не прихвата. Није јасно наведено у чему се коментар или примедба односи на Нацрт стратегије за примену Архуске конвенције.</p>
<p>У Стратегији је потребно убацили начи развоја инспекције до 2032. Образложење: Инспекција је кључни орган у остваривању трећег стуба Архуске конвенције</p>	<p>Предлог се прихвата.</p>